

Is de universitaire democratie op sterven na dood? Of zeggen een lage opkomst tijdens de verkiezingen en lege zetels in de raden niet alles? Zie pagina 8-9
Illustratie: Simone Golob

3 Minister Donner opent academisch jaar aan juridische faculteit

7 Maastrichtse onderzoeker: eerstejaarstoetsen bij rechten zijn te moeilijk

15 De nieuwe Mosaïek is uit: Maastricht, Maastricht, Maastricht

16 Witschge vecht zich binnen bij H&M

Prinsjesdag: geen feest voor universiteit

De onderwijsbegroting bevat nauwelijks verrassingen. Weliswaar gaat er in 2007 meer geld naar universiteiten en hogescholen, maar daarmee moeten ze wel meer studenten bedienen.

Minister Van der Hoeven en staatssecretaris Bruins trekken eenmalig ruim een half miljard extra voor onderwijs uit, opent de vrolijk opgemaakte OCW-courant waarin het ministerie de begroting toelicht. Wie verder leest ziet dat dit bedrag over meerdere jaren wordt uitgesmeerd, zodat de jaarlijkse extra investering nogal tegenvalt. Om het vrije ondernemerschap te bevorderen reserveert het kabinet in 2007 twintig miljoen euro voor de oprichting van zogenoemde *centres of entrepreneurship* bij universiteiten en hogescholen. Het geld is afkomstig uit de aardgasbaten en staat niet op de eigen begroting, maar op die van het ministerie van Economische Zaken.

Het wetenschappelijk onderwijs komt er wat de extra's betreft bekaaid af. De universiteiten krijgen er ten opzichte van het lopende begrotingsjaar zestig miljoen euro aan onderwijsmiddelen bij. Dat geld wordt voornamelijk gereserveerd voor internationalisering en het aantrekken van topstudenten. Het budget voor buitenlandse wervingscentra voor het Nederlandse hoger onderwijs is met ruim drie miljoen euro opgevoerd tot bijna 7,5 miljoen euro, maar daar profiteert ook het hbo van. En ook de 8,1 miljoen euro voor internationaal excelleren – een

programma waarmee onder meer buitenlandse topstudenten worden aangetrokken – moeten de universiteiten delen met de hogescholen.

Nieuw op de begroting – en geheel gereserveerd voor de universiteiten – is het extra budget voor rendementverhoging (sneller afstuderen) en het bevorderen van excellent onderwijs. Dat geld – vijf miljoen euro in 2007, oplopend tot vijftien miljoen euro in 2010 – is ook afkomstig uit de aardgasbaten.

Verder gaat er meer geld naar de onderzoeksmasters. Voor deze meerjarige programma's is komend jaar meer dan tien miljoen euro beschikbaar; ruim twee keer zoveel als in 2006.

Voor Maastricht, Twente en Tilburg is er een tegenvaller. In 2007 komt er een einde aan het jonge universiteitenfonds, waaruit zij dit jaar nog zes miljoen euro ontvingen.

In de voorjaarsnota stond al dat het hoger onderwijs meer geld krijgt om de stijgende studentenaantallen op te vangen. Voor komend jaar krijgen universiteiten er 5,4 miljoen euro bij en hogescholen 37,3 miljoen. Dit bedrag loopt in 2010 op tot 55,5 miljoen voor de universiteiten en ruim 117 miljoen euro voor de hogescholen. Het wetenschappelijk onderwijs staat in 2007 voor ongeveer 3,5 miljard op de OCW-begroting. De universiteiten krijgen daarmee krap zestig miljoen euro meer dan in 2006. Het hbo krijgt in 2007 zo'n twee miljard euro, bijna honderd miljoen euro meer dan nu.

■ HOP, Thijs den Otter
▶ Zie ook pagina 4

UM achter met proefschriften online

De digitale databank van proefschriften die sinds vorige week toegankelijk is voor het brede publiek, is een groot succes. Initiatiefnemer Surfnet, de universitaire internetorganisatie van het hoger onderwijs, telde tienduizend bezoekers per uur op de betreffende website *darenet.nl*. Die herbergt, via links naar alle Nederlandse universiteiten, inmiddels meer dan elfduizend proefschriften.

De Technische universiteiten van Delft en Eindhoven hebben al duizenden publicaties op internet geplaatst. In Maastricht moet de operatie nog op gang komen: 54 dissertaties zijn er online terug te vinden. Henk van den Hoogen, hoofd 'content en communicatie' van de Maastrichtse universiteitsbibliotheek, heeft afgelopen week al vijftig oud-promovendi aan de lijn gehad. Waarom hun publicatie niet op de site stond?

"De UM is een van de laatste universiteiten die het belang onderkennen van elektronische inzage van proefschriften. De papieren versie overheerste, maar vanaf nu zijn UM-promovendi verplicht om een elektronisch bestand aan te leveren. Bovendien zullen we de in totaal 1850 Maastrichtse proefschriften versneld scannen en alsnog op het web zetten."

De digitalisering van proefschriften op *darenet.nl* is een vervolg op de ruim veertigduizend artikelen van topwetenschappers die vorig jaar al beschikbaar waren. In Nederland verschijnen elk jaar zo'n 2500 dissertaties.

■ MT/HOP

Leuven doet mee met Maastricht - Vlaamse rechtenopleiding

De nieuwe bacheloropleiding rechten wordt een gezamenlijk project van Maastricht, Hasselt en Leuven. De laatste reageerde in eerste instantie allesbehalve verheugd op de Maastrichtse opleidingsplannen in Hasselt. Inmiddels is de lucht geklaard en is de Katholieke Universiteit Leuven een partner. De rechtenstudie is uniek in Vlaanderen door de probleemgestuurde aanpak, het talenonderwijs (juridisch Engels en Frans) en de nadruk op Europese rechtsvergelijking. De drie universiteiten gaan een master ontwikkelen die opleidt tot het Belgisch civiel effect waarmee de studenten worden toegelaten tot beroepen in de advocatuur en rechterlijke macht bij de zuiderburen.

Het woord is aan de Vlaamse regering die morgen haar goedkeuring moet geven. Is het antwoord positief, dan volgt nog een kwaliteitsbeoordeling door de NVAO.

■ WD

Only in English

5 Student Soiree not well attended

5 News: Free study books site

6 Special program at

Bonnefanten museum

UB stuurt bezuinigingsnotitie rond

Besparen, maar niet over rug student

Cultuur- en maatschappijwetenschappen betaalt ruim 1 miljoen, economie staat bovenaan met zo'n 2,5 miljoen.

Veel faculteiten vinden de kosten die ze per jaar kwijt zijn aan de universiteitsbibliotheek te hoog. Ze willen bezuinigen. De UB komt nu met elf voorstellen, zoals het sluiten van één balie op elke locatie.

De wens van de faculteit cultuur- en maatschappijwetenschappen om te bezuinigen op bibliotheekuitgaven door boeken te verhuizen van de open naar de gesloten opstelling leidde een paar maanden geleden tot kwade gezichten bij rechten. Want de kosten van de open opstelling worden verdeeld over de faculteiten, en als er één boek naar het magazijn verplaatst, moeten de anderen daarvoor bloeden.

Ook John Gilbert, directeur van de bibliotheek, vond de geplande verhuizing geen goed idee. "In het verleden heeft cultuur- en maatschappijwetenschappen de collectie flink uitgebouwd, een

pure business. Wij kunnen geen jobotheid voeren omdat ze het nu moeilijk hebben. Er komt meerwerk voor het UB-personeel en bovendien is het magazijn op dit moment vol."

Toen ook andere faculteiten lieten weten op de UB te willen besparen, reageerde Gilbert met een bezuinigingsnotitie: *De universiteitsbibliotheek: kostenpost of unique selling point?* Uitgangspunt is dat de UB erkent dat er keuzes gemaakt moeten worden, maar dat die niet mogen leiden tot "ontevredenheid van studenten, negatieve oordelen bij visitaties en keuzegidsen."

Tot de elf voorstellen behoren onder meer het sluiten van één balie zowel in de binnenstad als in Randwijk, het verkopen of in bruikleen geven van de theologiecollectie, evenveel boeken afvoeren als de hoeveelheid die binnenkomt – zodat er geen extra opslagruimte hoeft te worden gehuurd – en beperking van de aanschaf. Gilbert wijst wel op het risico van deze laatste maatregel: het aanbod vermindert en "daardoor wordt de kwaliteit van onderzoek en onderwijs in gevaar gebracht."

Over het verdwijnen van de theologieverzameling, een deel van de oude Jezuïetencollectie, doen allerlei geruchten de ronde, weet Guy Jaegers, conservator bij de UB. De Jezuïetencollectie bestaat uit zo'n 250 duizend boekbanden voornamelijk op het gebied van theologie, filosofie, geschiedenis, letterkunde, rechten en diverse sociale wetenschappen. "Als er al besloten wordt dat er iets wordt afgevoerd, gaat het alleen om de pure theologieboeken uit de negentiende en twintigste eeuw. We kunnen ze in bruikleen geven of verkopen, bijvoorbeeld aan Leiden of Amsterdam. Hiermee zou ook de depotproblematiek grotendeels worden opgelost."

UB-directeur Gilbert hoopt dat aan het einde van deze maand knopen worden doorgehakt. André Postema, vice-voorzitter van het College van bestuur, benadrukt dat de notitie onderwerp van gesprek is, maar dat "op korte termijn geen rigoureuze besluiten worden genomen. We gaan zorgvuldig om met de Jezuïetencollectie."

■ Wendy Degens

Sport en bio-informatica nieuwe thema's GW

Gezondheidswetenschappen wil haar onderzoek de komende tijd met vier 'strategische thema's' versterken en daar krachtige hoogleraren aan het werk zetten. Dit onder andere om zo stevig mogelijk de fusie met geneeskunde in te gaan, maar ook om de faculteit in de buitenwereld beter over het voetlicht te brengen. Het gaat om gebieden "op het snijvlak van capgroepen en/of instituten", schrijft het bestuur van de faculteit in het nieuwe *hooglerarenplan 2006-2010*.

Het eerste van de 'strategische thema's' betreft 'sport, bewegen en gezondheid', waarvoor zelfs een apart expertisecentrum in het leven geroepen zal worden onder leiding van bewegingswetenschapper prof. Harm Kuipers. Uitgangspunt is de gedachte dat sport en bewegen heilzaam

zijn voor de gezondheid. Het onderzoek zal de hele range van moleculaire research tot de effecten van voorlichting bestrijken. Er is al een subsidie van ZonMW.

Het tweede facultaire speerpunt is European Public Health, dat al prominent in de fusieplannen met het ziekenhuis, MUMC+ figureert. Er zal een vakgroep met die naam komen, en de nieuw aan te trekken hoogleraar dient binnen vijf jaar "een krachtig profiel neer te zetten". Mogelijke onderzoeksthema's: stedelijke regio's, armoede en veroudering; infectie- en welvaartsziekten; euregionaal en Europees vergelijkend onderzoek.

Het derde speerpunt is bio-informatica, bedoeld als versterking van de biologische poot van GW, met aandacht voor gen-omgevingsinteracties.

De biologische GW-poot krijgt sowieso meer hoogleraren; dit om het evenwicht in de faculteit, waar veel studenten voor de biologische stroom kiezen, enigszins te herstellen.

Als laatste komt het aloude onderwijsontwikkeling en -research om de hoek kijken. De faculteit wil haar "traditionele voorhoedepositie" op dit terrein behouden en daarom een hoogleraar benoemen die zijn tijd overwegend aan "ontwikkeling, implementatie en evaluatie" van nieuwe onderwijs- en toetsvormen zal besteden. Daarnaast wordt deze hoogleraar ook opleidingsdirecteur bij de bachelor algemene gezondheidswetenschappen. De capgroep zelf is blij met deze nieuwe impuls: de hoogleraarplaats heeft vier jaar vacant gestaan.

■ Wammes Bos

Exit café De Beurs

De zeven Maastrichtse disputen die zetelen in Studentencafé De Beurs hebben nog geen nieuw onderkomen gevonden. Afgelopen zomer maakte de eigenaar bekend dat het pand aan de Brusselsestraat een nieuwe bestemming krijgt.

De disputen Hyperion, Lucifer, Pandora, Schanulleke, Nucleus Durus, Bon'Aprate, Quivive zijn samen met de Gulpener Brouwerij op zoek naar een plek aan de rand van het centrum, zegt stichtingsvoorzitter van De Beurs, Wouter Heijne (derdejaars cultuurwetenschappen). Liefst niet in een woonwijk om conflicten met de buurt te voorkomen.

In de zomer ontstond er commotie toen de studenten hun oog hadden laten vallen op café La Luna in uitgerekend de Capucijnenstraat. Bewoners van die straat staan al een jaar lang op hun achterste poten vanwege de komst van studentenvereniging Circumflex. Heijne: "We hielden rekening met weerstand maar uiteindelijk is het niet daarop afgeketst. De ruimte was niet geschikt. Maar goed, we willen natuurlijk niet elke week een steen door de ruit."

De Beurs organiseert net als De Uni en Oase (beide eveneens in de Brusselsestraat) eigen activiteiten en open feesten.

■ MT

Legal English

Masterstudenten Nederlands recht die verplicht Engelstalige blokken volgen, hebben grote problemen met de taal, schreven de studentleden van de juridische faculteitsraad een tijd geleden aan het bestuur. Dit blijkt uit een door hen uitgevoerde steekproef. De faculteit heeft nu besloten om de studenten in een vroeger stadium, namelijk al tijdens het tweedejaars practicum Internationaal en Europees Recht, kennis te laten maken met het juridisch Engels. Dit ter voorbereiding op de master die ze eventueel gaan kiezen.

Het is een pilot, zegt opleidingsdirecteur Ria Wolleswinkel. Tijdens het practicum wordt niet meer zoals voorheen Nederlands gesproken en geschreven, maar Engels. Docenten van het Talencentrum en rechtendocenten, *native speakers*, geven commentaar op de werkstukken. Wolleswinkel: "Nu al blijkt dat sommigen het prima kunnen volgen, terwijl anderen er veel moeite mee hebben. Het voordeel is dat degene die merkt dat zijn talenkennis moet worden opgekrikt, actie kan ondernemen, bijvoorbeeld door een cursus te volgen bij het Talencentrum."

■ WD

Student niet in coma

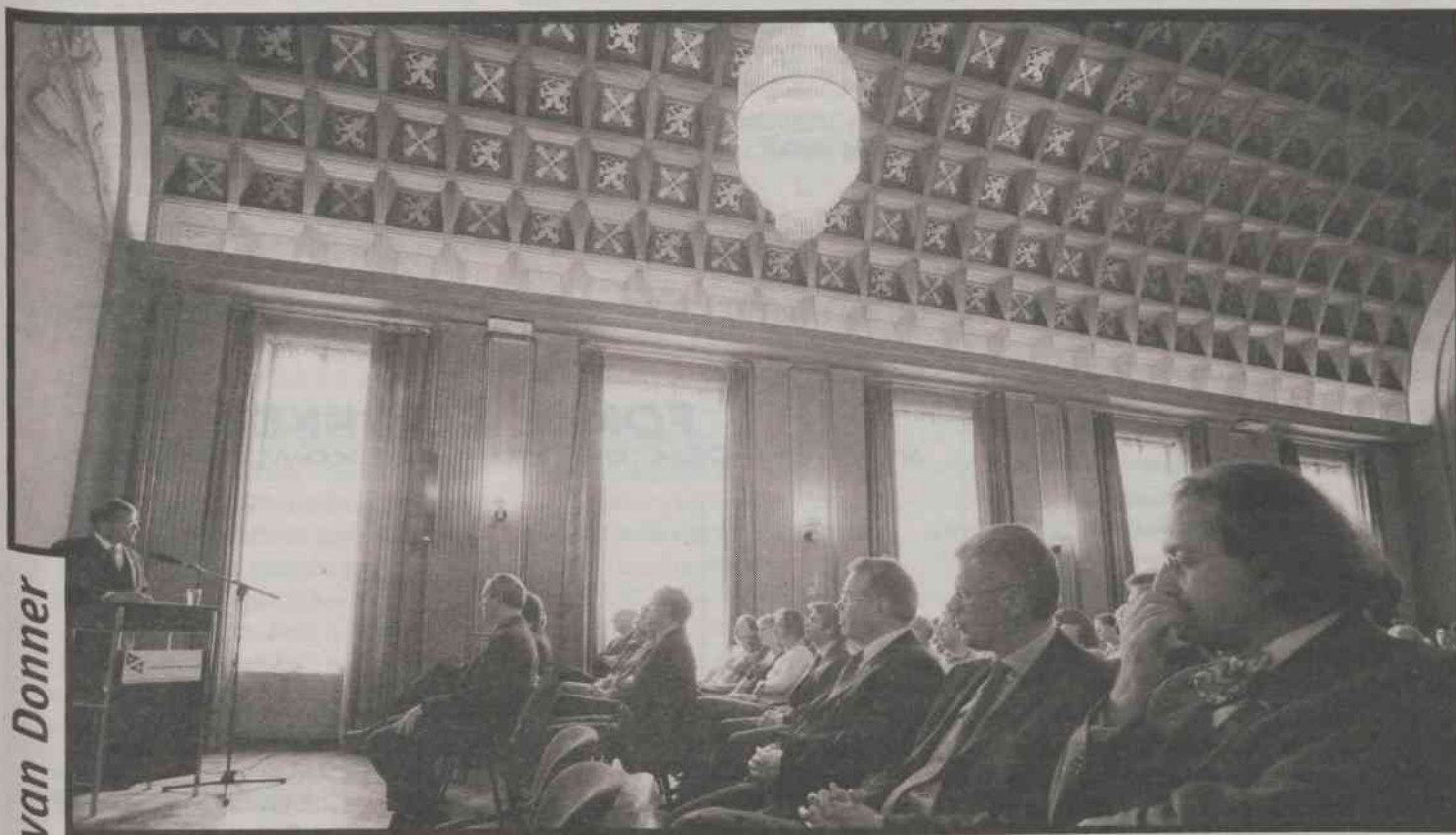
Nee, de vierdejaars student die deze zomer op Texel onwel werd, was niet betrokken bij een ontgroeningsritueel, lag niet in coma, en is niet vervoerd per traumahelikopter. Evenmin heeft zijn familie om geheimhouding gevraagd.

Dat zegt het Utrechtsch Studenten Corps in een verklaring naar aanleiding van een bericht in *de Telegraaf* van afgelopen zaterdag. Daarin stond dat de student tijdens een werkkamp door drankmisbruik in coma was geraakt en dat dit op verzoek van de familie geheim gehouden werd.

Een woordvoerder van de Universiteit Utrecht reageert laconiek. "We hebben al een gesprek met het corps gehad. Het bericht van *de Telegraaf* was tendentius en stond vol feitelijke onjuistheden. Deze student was ziek. Dat kan iedereen gebeuren en daar staat de universiteit buiten."

Volgens het corps functioneren sommige organen van de student niet goed, waaronder zijn alvleesklier. De precieze oorzaak is nog niet bekend. Hij heeft drie weken op de intensive care gelegen en is nog niet uit het ziekenhuis ontslagen.

■ HOP

College van Donner

Terwijl Beatrix en Balkenende zich voorbereiden op Prinsjesdag, reist minister Donner van Justitie maandagmiddag naar Limburg voor de heropening van de justitiële jeugdinstelling Het Keerpunt.

Aansluitend geeft hij een gastcollege aan de Maastrichtse rechtenfaculteit. Het is half vijf en rector Gerard Mols en decaan Aalt Willem Heringa staan klaar voor ontvangst. Maar Donner laat zich niet zien. Kwart voor vijf: nog steeds geen Donner. Om vijf uur komt hij een uitpuilende Feestzaal binnen gesjeesd. De hoogste baas van Justitie is uitgenodigd ter ere van de opening van het academisch

jaar van de juridische faculteit. "Het jaar is officieel geopend op 4 september, maar we doen het nog eens over, speciaal voor onze eigen faculteit", zegt Jeanine Schreurs, communicatiemedewerker van rechten. "Het is eigenlijk een samenloop van omstandigheden. De minister was toevallig in Limburg en het leek ons aardig hem uit te nodigen. Bovendien willen we de nieuwe Engelstalige variant van de European Law School onder de aandacht brengen. Zo'n zestig studenten zijn er dit jaar mee begonnen."

"I'm honoured", begint Donner zijn veertig minuten durende Engelstalige toespraak. Het is een intellectueel en vaak technisch betoog

over onder andere de link tussen recht en taal en tussen nationale wetgeving en het internationale recht. De studenten die in groten getale gekomen zijn, moeten hun hoofd erbij houden. Maar dat lukt niet altijd. Op een van de voorste rijen zit een student die meerdermalen haar wenkbrauwen fronst, haar buurman aankijkt en vervolgens de schouders ophaalt. Twee eerstejaars ELS-studenten vinden het moeilijk te volgen, zelfs "boring". Ja, het is vijf uur 's middags, maar het is toch de minister van Justitie die 'live' aan het woord is, alhoewel hij over twee maanden misschien geen minister meer is. (WD, foto Philip Driessen)

293 Miljoen uit aardgasbaten naar onderzoek

Uit de aardgasbaten maakt het kabinet de komende vijf jaar 293 miljoen euro vrij voor innovatieve samenwerkingsverbanden waaraan kennisinstellingen en bedrijven deelnemen. Dat is meer dan voorzien, stelt het ministerie van Economische Zaken in een persbericht.

De overheid had gevraagd om voorstellen voor de verdeling van het geld uit het zogeheten 'Fonds Economische Structuurversterking'. Het Centraal Plan Bureau en een Commissie van Wijzen hebben zich over de inzendingen gebogen. Het kabinet heeft "nauw aangesloten"

bij hun adviezen.

Een nieuw technologisch topinstituut mag onderzoek gaan doen naar onder meer waterzuivering en de bereiding van drinkwater en proceswater. Daar is de komende jaren 35 miljoen euro voor beschikbaar. De helft staat al in de begroting, de andere helft krijgt het instituut pas als er voldoende voortgang wordt geboekt.

Veel meer geld gaat naar het Centre for Translational Molecular Medicine: 150 miljoen. Dat centrum moet onderzoek doen naar moleculaire geneeskunde. De hoop is dat geneeskunde op moleculair niveau vernieuwende behandelingen mogelijk maakt die veel meer op het individu zijn toegesneden. Ook dit centrum

krijgt eerst de helft en later de rest. De Universiteit Maastricht hoopt hier een graantje mee te pikken en zal - net als de meeste zusterinstituten - onderzoeksvoorstellen hiervoor gaan indienen.

Voor de ontwikkeling van een vaccin tegen de vogelgriep komt vijftien miljoen euro beschikbaar. Aangezien zo'n vaccin ook geld kan opleveren, is vijf miljoen daarvan een lening. Onder de naam *Parelsnoer* gaan alle universitaire medische centra hun expertise op het terrein van bepaalde ziektes bundelen en voor elkaar toegankelijk maken. Zo kunnen de gegevens gemakkelijker gebruikt worden voor onderzoek, zorg en commerciële toepassingen. Tot in 2011 is 35 miljoen euro gere-

serveerd.

Een impuls van 15 miljoen euro gaat naar het Netherlands Institute for City Innovation, dat de kennisbasis voor stedelijk beleid wil vergroten.

Over voortzetting van het Nationaal Genomics Initiative neemt het kabinet begin 2007 een besluit.

De Rijksuniversiteit Groningen heeft verheugd gereageerd op de subsidietoekenning. Het universitair Medisch Centrum Groningen neemt samen met de Rijksuniversiteit Groningen deel aan twee van de samenwerkingsverbanden: het *Parelsnoer* Initiatief en Centre for Translational Molecular Medicine.

■ HOP, Bas Belleman

Geen grote investeringen in onderzoek

Het minderheidskabinet Balkenende III blijkt doof voor de roep om grote investeringen in wetenschappelijk onderzoek. De uitgaven aan het onderzoeks- en wetenschapsbeleid dalen het komende jaar.

De totale uitgaven van het ministerie van Onderwijs voor onderzoek en wetenschap lopen 18 miljoen euro terug, van 952 miljoen euro in 2006 naar 934 miljoen in 2007. Voor 2011 staat nog maar 822 miljoen in de boeken. De voorlopige verklaring luidt dat het kabinet niet vooruit wil lopen op de meevalers uit de aardgasbaten.

Het Nederlandse universitaire onderzoek heeft echter een extra investering van 1 mil-

jard euro nodig, schreef de commissie Dynamisering begin april in haar veelbesproken eindrapport. De commissie, onder leiding van NWO-directeur Hans Chang, wilde de helft daarvan aan NWO geven, de andere helft aan de universiteiten.

Minister Van der Hoeven (CDA) heeft nog altijd niet op het rapport gereageerd. Volgens het ministerie komt ze "tijdig" met een reactie, nog voor de behandeling van de OCW-begroting in de Tweede Kamer.

Maar gezien de huidige ramingen hoeft de Nederlandse wetenschap geen hooggespannen verwachtingen te koesteren. Het budget van de universiteiten is gecorrigeerd voor de extra instroom van studenten, maar blijft verder gelijk. Het beschikbare geld voor wetenschapsfinancier NWO daalt zelfs met vijf mil-

joen euro.

Wel gaat volgend jaar de 'smart mix'-regering van start. De ministeries van OCW en EZ plukken honderd miljoen euro uit de eerste geldstroom weg en gaan die herverdelen: het grootste deel gaat naar de universiteiten die goed scoren in de tweede en derde geldstroom. Het idee is dat de beste onderzoeksgroepen dan extra beloond worden.

Ook gaat het ministerie van OCW vanaf 2007 jaarlijks vier miljoen euro besteden aan 'creatieve promovendi'. Talentvolle afgestudeerden kunnen met dat geld promoveren op een onderwerp naar keuze. Het nieuwe programma is een aanvulling op de bestaande talentprogramma's, zoals de Rubicon- en de veni-vidi- en vici-beurzen.

Van de zogeheten 'aardgasbaten' is volgend

jaar 730 miljoen gereserveerd voor 'kennis en innovatie', maar dat gaat lang niet allemaal naar wetenschappelijk onderzoek. Wel krijgen vijf nieuwe projecten de komende jaren geld. Die behelzen onderzoek naar water, vogelgriep, moleculaire geneeskunde, stadsinnovatie en het delen van medische expertise.

De Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid leverde in het verleden stevige kritiek op de verdeling van de aardgasbaten. Het heeft geen zin om het budget ieder jaar helemaal op te maken, zei de adviesorganisatie, want dat gaat onmiskenbaar ten koste van de kwaliteit. Het is beter om een spaarpot te maken: dan kun je het ene jaar meer besteden dan het andere. Ook naar dat advies heeft het kabinet nog niet geluisterd.

■ HOP, Bas Belleman

Studentenbonden teleurgesteld over begroting

Dat de overheid niet extra investeert in hoger onderwijs is "jammer", zegt de Landelijke Studenten Vakbond. "Zeer spijtig", vindt het Interstedelijk Studenten Overleg.

Als straks de helft van de beroepsbevolking hoogopgeleid moet zijn, zal de overheid over

de brug moeten komen, menen ze. Middelen als collegegelddifferentiatie, selectie aan de poort en liberalisering van de onderwijsmarkt zullen naar hun mening juist averechts werken.

"Het is schandalig dat de rekening voor de

kenniseconomie bij de student wordt neergelegd", oordeelt het ISO. De LSVb noemt het "onbegrijpelijk dat het kabinet denkt méér jonge mensen te stimuleren om te gaan studeren door het hoger onderwijs duurder en minder toegankelijk te maken."

Het ISO is wel gelukkig met het geld dat beschikbaar komt om studenten les te geven in ondernemerschap. De LSVb is blij met de doelen die het kabinet zich heeft gesteld, maar ziet niets in de middelen.

■ HOP

BRIEVEN

Brieven mogen maximaal 300 woorden bevatten. De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst.

Tanspenning voor Ben Niessen

Hoewel ik het in grote lijnen eens ben met de strekking van het artikel *Bij het overlijden van Ben Niessen* (Observant 1), voel ik mij moreel verplicht nog iets toe te voegen. Via Ben werd ik medio 1975 aangesteld bij de toenmalige Rijksuniversiteit Limburg in oprichting met als taak het opzetten van een centrale universitaire afdeling archiefzaken, momenteel ADP. Ik heb met Ben tot bijna op het laatst veel contact gehad en niet alleen *de métier*, maar ook omdat wij elkaar goed begrepen, hierbij een humor hanteerden alsof we broers waren. Ik schat mezelf dus in als een goed Ben-des-

kundige. Desondanks wil ik zoveel mogelijk objectiviteit betrachten.

Zijn periode van secretaris van de voorbereidingscommissie komt onder meer aan bod in zijn geschiedkundige beschrijving *Ordering van (enkele) historische gegevens*, aangeboden aan het college van bestuur eind 2000. Uit de inhoud maak ik op dat de rol die hij destijds in deze commissie wel moest vervullen, teneinde de komst van de universiteit veilig te stellen (en met succes!) eigenlijk uitsteeg boven zijn functie, hetgeen persoonlijke risico's kan inhouden.

Als dat zo is, dan vind ik dat alleen al hierom een universitaire waardering (bijvoorbeeld de Tanspenning) op zijn minst (al is het dan postuum) op zijn plaats zou zijn. Naar mijn weten heeft het CvB destijds op zijn geschiedkundige beschrijving niet of nauwelijks gereageerd. In zijn periode van secretaris van college van bestuur, in een tijd van opbouw inclusief herhaaldelijk gevaar van buitenaf om groei van de instelling te smoren, heeft hij het niet gemakkelijk gehad. Zijn functie was hierbij volgens mij secretaris van de universiteit (in brede zin dus) en niet van het CvB (in enge zin). De interpretatie van die ruime functie door de opvolgende CvB's was niet eensluidend, hetgeen nog meer bezwaarde. Wat weinigen weten, was, dat hij reeds vroeg cardiologisch patiënt was.

Ben, bedankt!

■ Jan Simon, oud-hoofd ADP

My fabulous neighbourhood

Not everyone feels at home in Amby

Student: Sigrid Keek (22), Fourth-year International Business
District: Amby
Street: Severenstraat 146
Accommodation: room in a student house
How long: three years

A middle-aged woman passes by Sigrid Keek's window, on the ground floor of a student house on the Severenstraat. Suddenly Keek runs out of the door. "That was my neighbour from across the road", she says shortly afterwards. "I asked her if I could borrow her bike. She lives alone, and we are kind of each other's contact in the street and we sometimes do sports together. When I am not here, she collects my mail out of the letter box."

Keek regularly meets people from the apartment block across from her student house. "Most of them are elderly people. One person has just recently moved in after her husband died. Two ladies live up there, one of whom used to be a man. Kinky, isn't it."

She likes the way the residents of Amby – a district at the edge of the city, to the rear of the sports park Geusselt – are with one and other. Amby used to be a village, before it was swallowed up by Maastricht. "You can still notice that by the mentality. Everyone knows each other and they chat at the bus stop about the weather. That feels good, because I myself am from a village."

We walk along the Ambyerstraat, the main street of the old village, and pass by the Ammezias pub, which, at midday, looks deserted. But Keek knows that this is the pub for the locals from Amby. She has no idea what the name of the pub means. "It is probably something in Limburg dialect. ("amusement", ed.) I don't go there myself. When I go out, I go into the city, often to the Twee Heeren."

Sigrid Keek Photo: Philip Driessen

She also leaves the local shops for what they are. Aside from a chemist and a shoe shop, there is very little to be had there anyway. "The only thing I buy here is toilet paper from the Schlecker. For the other shopping, I cycle to the supermarket in Heer, ten minutes down the road." On the Severenplein – a modern, characterless square that also serves as a parking lot – she points to a place where a market is held once a week. "Well, market is a

big word. Usually it is just two or three stalls. But it is that small scale and good nature that I like about here. If I want a real market, I can always go to Maastricht."

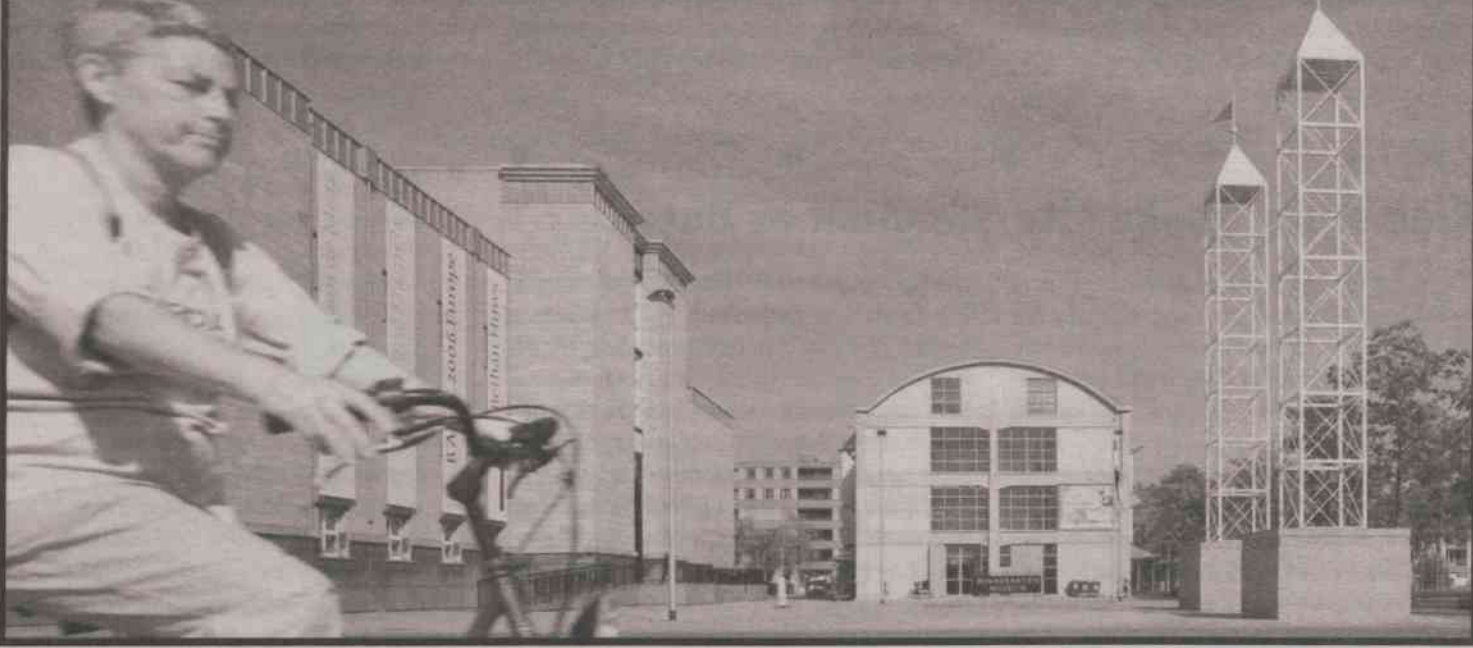
The city centre is a fair bit away, but she doesn't see that as a problem. "I actually need that bicycle ride to rid myself of the worries of the day. When I am home, I have no moaning or groaning from others nagging me. I need peace and quiet around me and there is plenty

of that here."

This peace and quiet is part of the reason why not all students feel at home in Amby. Keek has seen many come and go. "My neighbour from across the road can see when students arrive how long they will last here. Guys with crates of beer on the backs of their bicycles will be gone within a year."

■ Marlies van de Wiel

Meet & Greet Art

The Bonnefanten museum Photo: Philip Driessen

A jacket and robust footwear? These are not the first items you think of when planning a museum visit. It is advisable though, because within the framework of the special UM programme *Meet & Greet Art*, a guide from the Bonnefanten museum will take visitors to the Sint Pietersberg caves on Sunday 15 October. During the Second World War, important works from the Amsterdam Rijksmuseum were hidden there in safe keeping. "It is said that Rembrandt's *Night Watch* was also stored there", says Chantal Thomassen, education officer at the Bonnefanten.

The museum on the Maas, with its eye-catching tower, has set up a programme in English especially for students at the Maastricht University, one Sunday afternoon every month. "You don't need to be super intellectual or to

know a lot about art. Anyone can take part, but it is first and foremost meant for foreign students who wish their visits to the museum to be more meaningful. More meaningful, so not just looking at a painting on the wall, but speaking to the director, visiting the restoration workshop, learning more about modern art, or the preservation of old Flemish paintings", says Thomassen.

It is not the first time that the Bonnefanten wants to involve students in this way. "We started doing this last year. And no, it is not just students from Arts and Social Sciences who sign up, although one might expect so."

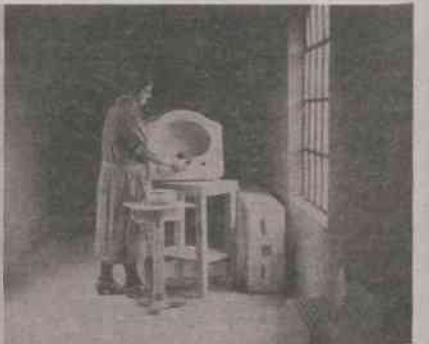
The programme is on Sunday afternoon, so the ones who are able to taste the culture are those who do not go home in the weekend. Next Sunday, 24 September, the series will start with

a general introduction outlining the museum, its collection and the building. Next month is devoted to the old art – including a visit to the Sint Pietersberg – in *Art Survival: How did art survive?* Sunday 5 November, a meet & greet with the artistic director of the Bonnefanten has been scheduled. The December programme consists of a combination tour: a tour of the museum and the Onze Lieve Vrouwe basilica. Two birds with one stone: both art and the history of the city of Maastricht will be highlighted.

■ Wendy Degens

Tickets for 3.50 euros at the Student Service Centre. These tickets provide access to the Bonnefanten museum for a whole year as well as the monthly UM programmes. Reservations are compulsory via reservations@bonnefanten.nl

Cultural tip

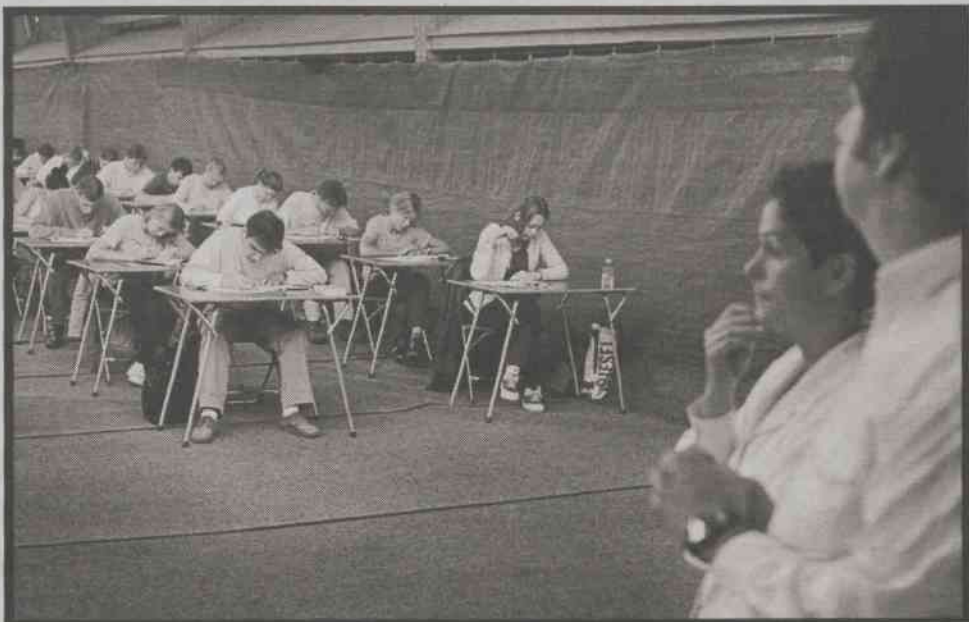
Where: Centre Céramique, Avenue Ceramique 50
When: from now until January 2007
What: exhibition on the Sphinx earthenware factory
Admission: free

Maastricht cups, saucers, vases, toilet pots, washbasins. The Sphinx earthenware factory is a household name in Maastricht, but also far beyond the city borders. For one hundred and seventy years, the factory was based in the Boschstraat, provided employment for numerous people in Maastricht and supplied the porcelain that adorned many dining tables. On 31 December of this year, Sphinx will move from the city centre forever. This has been the reason for the Centre Céramique to set up three exhibitions, on life in the factory (photos), the work process (collection of moulds), and all the beautiful things that were produced – art deco-type milk jugs, mugs, water sets, et cetera. A must for anyone who is interested in the history of Maastricht.

Those who would like to create something beautiful themselves, may register for a workshop on Sunday 24 September from 14:00 hrs. Participation: 3 euros. For more information, see www.centreceramique.nl

Eenvoudige toetsvragen zijn niet eenvoudig

Docenten schotelen studenten te moeilijke toetsen voor. Bij het bedenken van de vragen hebben ze namelijk niet de gemiddelde student in hun achterhoofd maar de slimmerik. Dat is een van de uitkomsten van het - in de Maastrichtse rechtenfaculteit verrichte - promotieonderzoek van Gerard van de Watering, die onlangs op dit onderwerp promoveerde.

Toetsen worden afgestemd op de slimme student Foto: Philip Driessen

Maastrichtse juristen discussiëren al langer over het geringe aantal eerstejaars dat slaagt voor een blok. Dit percentage - idealiter 50 procent - ligt bij sommige vakken op 30 procent. En dat is, zeker als er een bindend studieadvies geldt, een behoorlijk probleem: voor de student, omdat die bij ondermatige prestaties zijn biezen kan pakken; voor de faculteit, aangezien de afhakers geen 'diplomageld' in het laatje brengen. Onderwijskundige Gerard van de Watering onderzocht of de toetsen aansluiten bij het

gemiddelde niveau van de eerstejaars. Hij liet docenten de moeilijkheidsgraad van bepaalde vragen schatten op een schaal van één tot drie, en vergeleek deze taxaties met de

antwoorden van studenten. Die bleken al te struikelen over vragen die eenvoudig bedoeld waren en gaven vaak foute antwoorden. Docenten bevestigden dat ze de toets - zon-

der zich daarvan bewust te zijn - afstemmen op de slimme student, zegt Van de Watering. Vaak vanuit de wens dat elke student aan het hoge niveau zou moeten voldoen. "De staf gaat beslist niet over één nacht ijs bij het samenstellen van toetsen, maar wat men nalaat: verwachtingen formuleren waaraan de gemiddelde student moet voldoen."

Menig staf lid heeft geen hoge pet op van de hedendaagse student en vindt hem dommer dan vroeger, merkte de onderzoeker. Dat beeld heerst niet alleen in academische kringen maar ook in het hbo en mbo. "Te makkelijke conclusie, wat mij betreft. De maatschappij verandert, de middelbare scholier is een *homo sapiens* geworden met nieuwe vaardigheden, zoals het verwerken van verschillende brokken informatie in korte tijd."

Uit het onderzoek bleek verder dat studenten geen idee hebben wat docenten in een toets van hen verwachten. "Dat geldt voornamelijk voor de bollebozen. Merkwaaardig, maar goed, zoals altijd levert een onderzoek antwoorden op maar ook een hoop nieuwe vragen."

■ Maurice Timmermans

Ondervoeding: verpleging heeft er vaak geen oog voor

Hoofdzuster moet weer terug naar afdeling

Het eten in zorginstellingen zal niet altijd even smakelijk zijn, maar dat is niet de reden waarom een op de vier patiënten ondervoed is, meent dr. Ruud Halfens. Het probleem zit op een ander niveau: verpleegkundigen hebben veel te weinig oog voor slechte eters. En er is niemand op de afdeling die hen corrigeert.

"Als iemand niet wil eten, dan kun je hem niet dwingen" Foto: Philip Driessen

Een op de vier patiënten in ziekenhuizen, zorginstellingen en de thuiszorg is ondervoed, een op de zes heeft last van doorligwonden en een kwart heeft last van incontinentie. De onderzoeksresultaten van de Landelijke Prevalentiemeting Zorgproblemen 2006 kregen vorige week ruim aandacht in de landelijke pers. In achtergrondverhalen en opiniestukken spitte het debat zich toe op twee punten: moet je mensen dwingen om genoeg te eten of is dat hun eigen keuze? En de andere vraag: eten ze te weinig omdat het menu in menig ziekenhuis zó slecht smaakt dat ook de verplegers liever de afhaalchinees bellen?

"Natuurlijk moet er aandacht zijn voor de kwaliteit van het voedsel in de tehuisen, en ik wil ook niemand dwingen om zijn bord leeg te eten. Ik wil niet praten in termen van betuttelen of vrijlaten. Als iemand niet wil, dan kun je hem niet dwingen", zegt Ruud Halfens, projectleider van de Maastrichtse onderzoeksgroep die sinds 1998 metingen verricht onder een steeds groter aantal, inmiddels 36 duizend, zieken. "Maar dat een verpleegkundige een onaangeroerde maaltijd wegneemt zonder iets te zeggen, dat kan niet. Op zo'n moment moet hij het gesprek met de patiënt aangaan. Heeft u geen honger? Vindt u het niet lekker? De verpleegkundige moet in de gaten houden of iemand ondervoed raakt." Maar juist hier gaat veel mis. De opleidingen besteden weinig aandacht aan de basisvaardigheden, constateert zorgwetenschapper Halfens. "Er is veel lestijd ingeruimd voor het geestelijk welzijn van de patiënt, maar als het gaat om eerste laag van de piramide van Maslow, de basisbehoeften van de mens: eten, drinken, plassen, poepen, daar weten ze weinig van. Waarom schenkt de opleiding daar geen aandacht aan? Ik weet het niet. Het is ergens in de jaren tachtig verdwenen toen men verpleegkundigen op hbo-niveau ging scholen."

Tegelijkertijd verdween door allerlei hervormingen ("veel functies zijn wegbezuinigd") op de afdeling ook de hoofdzuster. "Er is niemand meer die het werk controleert, die kijkt of de verpleging zich aan de richtlijnen houdt. Er zijn wel managers, maar die staan met de rug naar het bed. En er zijn teamleiders, maar die zijn veel meer bezig met het geregeld, dan met de inhoud. Bovendien heeft zo'n teamleider weinig te zeggen, in ons poldermodel mag iedereen meebeslissen. Ik wil de hoofdzuster terug. Of beter gezegd: een lijnfunctionaris die zich met de primaire processen bezighoudt en controleert of alles goed gebeurt. Iemand die de regie in handen heeft."

In Duitsland is dit alles beter geregeld, zegt Halfens. Daar kennen ze nog een afdelingshoofd dat erop toeziet dat het personeel de

richtlijnen voor bijvoorbeeld decubitus (doorligwonden) naleeft. "Sinds 2002 meten we ook in Duitsland. In Nederland zie je drie keer zoveel doorligwonden als in Duitsland." Oorzaak: de oosterburen leven de richtlijnen na en zijn beter in preventieve maatregelen. "Hier in Nederland zijn de afgelopen drie jaar en masse anti-decubitusmatrassen gekocht, in de verwachting dat het probleem dan wel zou zijn opgelost. Dat is dus niet zo, met een matras alleen ben je er niet. In Duitsland verricht de verpleging veel meer handwerk: patiënten worden bijvoorbeeld vaker in een andere positie gedraaid. Dat is goed tegen doorliggen. Verder hebben ze daar na de invoering van de decubitusrichtlijn, waarin staat dat de vachten niet helpen, bijna alle schapenvachten de deur uitgedaan. Ik vermoed dat menig hoofd

ze eigenhandig bij het vuilnis heeft gezet. Hier werkten we al minder met schapenvachten, maar sinds de nieuwe richtlijn zijn ze niet rigoureus afgeschaft. Er is niemand die de regel oplegt."

Halfens heeft nu geld gekregen van staatssecretaris Ross van Volksgezondheid voor verder onderzoek in Duitsland. "De roep om de hoofdzuster wordt steeds luider, ook de politiek begint het een beetje zat te worden. Onze metingen tonen aan dat er nauwelijks vooruitgang wordt geboekt. Wij zijn veel verder dan de Duitsers met de modernisering van de zorg, maar onderweg hebben we wat dingen verloren. Wij zoeken nu uit wat we van de Duitsers kunnen leren om het vervolgens te herintroduceren."

■ Riki Janssen

Lage opkomst, te weinig kandidaten

Een universiteitsraad waar vier van de negen personeelsplaatsen opvallend leeg zijn, verkiezingen voor studentleden in alle raden met een opkomst van soms onder de 10 procent, stemrondes die niet doorgaan omdat er toch maar één lijst of precies het juiste aantal kandidaten is: als dit geen crisis van de universitaire democratie is, wat is het dan wel?

■ **Tekst:** Wammes Bos

■ **Foto's:** Philip Driessen

Hij is er boos om geworden, zegt Louis Berkvens, sinds dit voorjaar voorzitter van de universiteitsraad, op gedragen toon. Die toon kenmerkt hem, boosheid minder. Maar er was alle aanleiding toe: Elvier Geurink, promovenda en gewaardeerd lid van de U-raad, liet hem deze zomer weten haar zetel op te geven, halverwege de rit van twee jaar. De reden: ze heeft minder dan een jaar te gaan met haar proefschrift, en de tijdige voltooiing daarvan zou wel eens in gevaar kunnen komen.

Voor Berkvens betekende dit dat hij vanaf zijn voorzittersplaats tegen nog meer lege stoelen in het medewerkersvak aan zou moeten kijken. Het ondersteunend- en beheerspersoneel (obp) bezet bij gebrek aan kandidaten slechts een van de drie zetels, het wetenschappelijk personeel (wp) had om diezelfde reden ook al een lege plaats en met het vertrek van Geurink werden dat er twee. Een treurige aanblik voor een voorzitter die er wat van wil maken.

Een teken des tijds? Worden de raden niet meer belangrijk gevonden? Ga je erin om er net zo gemakkelijk weer uit te gaan? Voor Geurink geldt dat allesbehalve. Tijdens de afscheidsborrel voor de vertrekkende U-raadsleden, een kleine maand geleden, viel de vertwijfeling van haar gezicht af te lezen, zeker toen de voorzitter van het college van bestuur, Jo Ritzen, te kennen gaf dat promoveren en een raadslidmaatschap elkaar eigenlijk niet in de weg zouden moeten zitten.

Geurink: "Ik zat er echt mee, want ik vond het raadswerk leuk en ik was er goed in. Bovendien is het belangrijk, en de animo is toch al zo gering. Maar in een gesprek met mijn promotoren is me gezegd dat ik mijn tijd maar beter zo veel mogelijk aan mijn proefschrift kon besteden. Ik had toen niet het gevoel dat ik veel afwegingsruimte had. Het overviel me, ik heb een paar dagen bedenktijd genomen en toen besloten van alles af te zeggen, en helaas ook de raad. Het was mijn eigen beslissing, maar er was wel druk."

Promotor Luc Verhey bestrijdt dat laatste: "Nee, we hebben geen pressie uitgeoefend, wel haar in overweging gegeven of het verstandig was om er mee door te gaan. Elvier is erg consciëntieus en zoals zij het raadswerk doet, kost het veel tijd. Het proefschrift was prioriteit nummer één. Als straks haar aanstelling afloopt en het is niet af, bestaat het risico dat het nooit meer afkomt. In een andere functie word je weer opgeslokt door nieuwe activiteiten. In dit geval vonden we het belang van haar promotie groter dan dat van de universiteitsraad."

Het is een typisch voorbeeld van de spagaat waarin mensen komen te verkeren als het gaat om de keuze tussen werk en meedraaien in het medezeggenschapssysteem. Verhey is niet iemand die de raden onbelangrijk vindt: tot voor kort zat hij zelf bij rechten in de faculteitsraad. Als zelfs dit soort mensen conclu-

deert dat andere belangen voorgaan, doet dat wel vragen rijzen.

Kan het anders? Het zou schelen, denkt Verhey, als de compensatieregeling voor wp-leden ruimer was; nu zou zijn promovenda ongeveer drie maanden verdiend hebben en dat was in dit geval te weinig. En U-raadsvoorzitter Berkvens: "Die compensatie, in uren of geld, komt bovendien niet altijd bij de mensen zelf terecht, dat is ook een probleem."

Maar voor iemand als collegevoorzitter Ritzen gaat het daar allemaal niet echt om. Raadsleden moeten het zelf ook niet te gek maken. "Tijd die raadsleden aan de raden besteden is goed bestede tijd, zolang dat natuurlijk met mate gebeurt", vindt hij.

Druk druk druk

Toch zijn de meesten het er wel over eens dat de toegenomen werkdruk een rol speelt. Berkvens: "Het wp moet tegenwoordig aan allerlei benchmarks voldoen, er is een prestatiecultuur ontstaan, en dan hebben raden kennelijk minder prioriteit. Het speelt ook bij het obp. Vroeger trof je veel meer hoger obp in de raden dan nu. Voor hen is er steeds minder ruimte om dat soort werk er serieus bij te doen. Bovendien gaat men tegenwoordig vooral voor de eigen afdeling, de eigen winkel, en minder voor het geheel."

Maar is dit het hele verhaal? Druk druk druk, en als dat niet zo was kwamen ze wel? Berkvens: "Nee, er is meer. Laat ik het voorzichtig formuleren: door bepaalde faculteitsbesturen wordt een kritische raad niet altijd gewaardeerd. Het werkt dan niet echt in je voordeel als je het bestuur stevig op de huid zit. Terwijl het juist voor professionele bestuurders goed is als dat gebeurt. Ze zouden hun critici moeten koesteren."

Luc Verhey bevestigt dat beeld: "Het is teleurstellend om te merken hoe weinig er in zo'n raad naar je geluisterd wordt. Kritische leden hebben het niet gemakkelijk."

De nieuwe universiteitsraad, geheel links een deel van de personeelsgeleding, rechts het college van bestuur, de studentgeleding en de voorzitter Louis Berkvens

crisis in de universitaire democratie?

Waar dat soort verhalen de ronde doet zal de animo niet toenemen, dat is duidelijk. Temeer omdat velen sinds de invoering van de MUB, de wet die het universitaire bestuur 'moderniseerde' (en die uit de koker kwam van toen nog minister van onderwijs Jo Ritzen), de raden weinig invloed meer toedichten. Sef Janssen, voorzitter van het centrale stembureau van de UM maar tevens politicoloog en voormalig verkiezingsonderzoeker: "De MUB heeft het belang van de medezeggenschap, en daarmee de aandacht en interesse ervoor, enorm aangetast. Er staat te weinig op het spel in die arena. Alleen bij heel belangrijke issues is er nog enige invloed."

En als er dan inderdaad grote issues op de agenda prijken ontstaan er weer andere hindernissen, zo ervoer Dirk Tempelaar toen hij anderhalf jaar geleden kandidaten trachtte te werven voor de nieuwe wp-fractie van de U-raad: "We wilden jongere mensen, aio's uit het in de raad vaak ondervetwoordigde Randwijck. Er hadden er wel een paar interesse, maar dan kregen ze van hun werkbaas te horen dat, als ze dan zo nodig bestuurlijk-vertegenwoordigende ervaring wilden opdoen, ze dat maar dichterbij huis moesten zoeken. Daar was immers een hoop aan de hand, met de vorming van een universitair medisch centrum. Dus ze deden het niet."

Achterban

Lijkt het probleem zich wat het personeel betreft vooral te concentreren op een tekort aan kandidaten, bij de studenten is het hoofdzakelijk de opkomst die zorgen baart. Als die in de buurt van de 20 procent ligt, zoals laatst bij rechten, wordt dat al hoog gevonden. Bij economie en GW zat men rond de 7 procent: hoeveel treuriger kan het nog worden? Sef Janssen: "Ach, ik weet niet of het zo dramatisch is. Een paar jaar geleden kwam

het hier en daar ook al onder de 10 procent. Bovendien zie je dat vaker wanneer er maar één lijst is, zoals afgelopen keer bij alle faculteiten behalve rechten; dan is er weinig te kiezen.

En misschien is dit ook wel ongeveer het percentage studenten dat opvattingen heeft over waar het met faculteit of universiteit naartoe moet, die weten waar het over gaat. Vergeet niet, studenten zijn voorbijgangers, die zitten hier maar een paar jaar, dus waarom zou je je druk maken over iets waar je zelf toch geen profijt meer van hebt?"

Ook U-raadsvoorzitter Berkvens wil de lage opkomst geen "ramp" noemen: "De meeste studenten vinden het wel best, als er maar genoeg kandidaten zijn. Dan weten ze dat ze vertegenwoordigd worden en doen ze verder geen moeite meer. Voor het functioneren van de raad maakt het volgens mij geen verschil, een bestuur moet toch naar de argumenten luisteren."

Blijft natuurlijk wel de vraag hoe het zit met de democratische legitimiteit waarmee de studenten in zo'n raad zitten. Studenteraadslid bij GW Niels Verweij: "Die is inderdaad in het geding. Maar voor het werk op zich maakt het niet uit. Ik praat zo veel mogelijk met andere studenten, dan weet je wat er leeft en wat ze willen." Hij heeft niet het gevoel geen achterban te hebben, evenmin als zijn collega Charles Smeets: "Als er wat speelt weten de studenten ons altijd te vinden, of ze gaan naar het studentenberaad, daar zitten alle actieve mensen in uit raad en opleidingscommissie." Of bestuurders het ook zo licht opnemen is misschien een ander verhaal. Zou aan die kant van de tafel niet de neiging kunnen ontstaan om bij tegenstand te denken: maar wie vertegenwoordigen jullie nu eigenlijk?

Wim Gijselaers, bestuurslid bij economie en bedrijfswetenschappen: "Nou, je kunt inderdaad spreken van een betrekkelijk zwakke

achterban, maar ik neem ze wel serieus. Ook als ze tegenstemmen. Dan baal ik, maar ik moet accepteren dat dit de vertegenwoordiging is."

Directeur René Kocken van gezondheidswetenschappen en binnenkort van de nieuwe fusiefaculteit met geneeskunde: "Nee, het is niet onze bestuurlijke reflex om ze niet meer serieus te nemen. We kijken naar hun inbreng, niet naar de grootte van de achterban."

Zowel Gijselaers als Kocken benadrukt wel dat het debat in de raden er met de bama niet op vooruit is gegaan. De reden: masterstudenten komen niet want die hebben het te druk, derdejaars bachelors moeten vaak naar het buitenland, wat overblijft zijn eerste- en tweedejaarsstudenten. Gijselaers: "En die moet je vooral veel uitleggen." Kocken: "Maar de kwaliteit van de wp-fracties is er evenmin op vooruitgegaan. Vroeger zag je bij geneeskunde mensen als Rob Reneman (oud-hoogleraar, later president van de KNAW) gewoon in de raad zitten. Dat gebeurt niet meer."

In verschillende faculteiten zijn inmiddels andere, informele, machtsstructuren ontstaan. Overleg van het faculteitsbestuur met een kerngroep van hoogleraren: met instituutdirecteuren, met departements- of capgroepvoorzitters, met voorzitters van opleidingscommissies. Gijselaers: "Daar halen we vooral ons draagvlak, wat daar gebeurt telt heel zwaar. Een voorstel dat daar veel kritiek krijgt, komt niet eens meer bij de raad. Die is meer controlerend en adviserend geworden, de laatste ronde, zeg maar de Eerste Kamer."

Opheffen

Dat de toestand niet ideaal is, moge duidelijk zijn. Maar wat te doen? Opheffen, die raden? Daarvoor komen de handen niet op elkaar. Gijselaers: "Ik zou er niet voor zijn, maar als je het doet moet je de positie van andere organen goed regelen. Een formeel systeem van

checks and balances heb je nodig."

Berkvens: "Alles in zo'n raad gebeurt openbaar en controleerbaar. Dat is een waarde op zich. In die andere gremia heb je dat niet, daar tref je alleen belangengroepen."

Kocken: "Je gaat dan ook de studenten missen, die zitten dan nog alleen in de opleidingscommissie. Daar moet je wel iets op vinden."

Wat dan wel?

"De bestuurders in deze universiteit moeten het belangrijker gaan vinden en medezeggenschap stimuleren", zegt de een. "Wij gaan meer ons best doen om onze collega-studenten erbij te betrekken, beter campagne voeren", zegt de ander, zoals voormalig U-raadslid voor Nsem Bennie Hermen. "We moeten bij economie de buitenlanders duidelijk zien te maken dat raadswork niet een flauw studentikoos gedoe is", zegt studenteraadslid Maarten Smit.

"Misschien moeten we eens kijken naar de organisatie van de medezeggenschap", zegt Appie Luermans, secretaris van de ruim twee jaar geleden in het leven geroepen *regiegroep kwaliteitszorg medezeggenschap*. "Er zijn zeven F-raden, een U-raad, zes dienstraden, een Lokaal Overleg: dat is veel, dat is ingewikkeld, heel veel onderwerpen gaan langs meer organen, het duurt langer, ook voordat je enig resultaat van de inspraak ziet. Ik pleit ervoor dat onze regiegroep dat eens onder de loep gaat nemen."

De opvallendste suggestie mag niet onbesproken blijven. Hij is van Sef Janssen: "Waarom niet aanhaken bij politieke partijen? Bij de grotere ideologische thema's, vrijheid, gelijkheid? Ik weet niet of die te vertalen zijn naar universitaire onderwerpen, maar het valt te proberen. Dat is voor die partijen interessant maar ook voor de studenten bijvoorbeeld. Hebben ze een ingang in de stad, een entree bij wethouders. Dat is altijd handig"

gen binnen uw organisatie. Gedurende de cursus komen de volgende thema's aan bod: Introductie verandermanagement, Implementatie en weerstand, Veranderen en veranderd worden, Gevolgen voor de mens in verandertrajecten, Implementatie: terugkoppeling, De veranderaar

Cursus Strategisch Innoveren: start 6 oktober (only in Dutch)

Data: 6 & 7 oktober, 27 & 28 oktober, 17 & 18 november, 8 & 9 december
De methodologie Strategische Innoveren in de cursus Strategisch Innoveren streeft ernaar om tot een versnelling te komen van het innovatieproces in het bedrijfsleven. De cursus Strategisch Innoveren stelt zich ten doel om met name interne en externe adviseurs, consultants, managers en staf die organisaties ondersteunen met de bedrijfsstrategie, innovatie of met implementaties van veranderingen, inzicht te geven in de methodologie Strategisch Innoveren.
In elke module staan drie parallelle lijnen centraal:
1. Theorie en cases bij de Strategische Innoveren Methodologie
2. Een Business Simulation Game gebaseerd op de theoretische en praktische achtergronden van strategisch innoveren.
3. Praktische adviesvaardigheden in het kader van de Strategisch Innoveren Methodologie

Meer informatie: www.umbs.nl

GENEESKUNDE

FdG (vakgr./comm./studiever.): Sandra Habets, Fac.Bur. niveau 2, kamernr. N206, Uns 60, tel. 3885675, voor vrij. 12.00 uur, e-mail: Sandra.Habets@facburfdg.unimaas.nl

10th Euron PhD student days

Maastricht University, September 21-22, 2006
This international meeting is organized for and with Euron PhD students and offers the opportunity to present the individual research work via oral or poster presentations in a nice and informal atmosphere and to get acquainted with the research done in other Euron research groups. Our goal is to integrate presentations of the research coming from various neuroscience areas ranging from fundamental, cognitive, behavioural to clinical.

For more information please contact the Euron coordinating office: secr.euron@np.unimaas.nl

Euron course Psychiatric Genetic-Epidemiology

Organized by the Institute Brain & Behaviour, Maastricht University under the auspices of Euron October 24, 2006
Target group: PhD students with basic knowledge on

genetics and epidemiologic methods in general.
Content: Studies in psychiatric genetic-epidemiology investigate 1) the clustering of psychiatric disorders in families, and 2) the respective and interactive roles of genes and environment in making members of the same family similar or different to each other
Organized by: Dr. Machteld Marcelis, Prof. Dr. Jim van Os, Maastricht University
Contact: secr.euron@np.unimaas.nl

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

FdGW (vakgr./comm./studiever.): L. Hagens-Hoogsteder, Fac.Bur. niveau 1, UNS50, tel. 3881851, voor vrij. 12.00 uur.

Spreekuur Bureau Onderwijs GW

Het spreekuur van Bureau Onderwijs is van maandag t/m donderdag van 10.00-11.00 en 15.00-16.00 uur. Op de vrijdag van 09.00-10.00 uur en 13.00-14.00 uur.

Gezocht: trainers "Disability Awareness en Houden van Vraaggesprekken blok 1.2A"

Heb je zin en tijd om iets bij te verdienen, neem dan contact op met L.Hagens@facburfdgw.unimaas.nl

PSYCHOLOGIE

Psychologie (vakgr./comm./studiever.): Yvonne Lenoir, tel. 3884123, Y.Lenoir@psychology.unimaas.nl en Isabel Hikisch, tel. 3881911, i.hikisch@psychology.unimaas.nl BO FdP, UNS 40 oost, voor vrij. 12.00 uur.

Openingstijden spreekuur onderwijsbalie Bureau Onderwijs psychologie

Het spreekuur voor studenten psychologie is op maandag t/m vrijdag van 10.00-11.00 uur. In de eerste én de laatste week van het blok is de onderwijsbalie ook van maandag tot en met donderdag van 15.00-16.00 uur geopend. Spreekuren vinden uitsluitend plaats aan de onderwijsbalie op niveau 0. Ook de spreekuren van de examenadministratie zijn op niveau 0 en niet op niveau 5.

Voorlichting Stage

De voorlichting over de stageperiode vindt plaats op donderdag 28 september a.s., van 09.00-10.00 uur. Locatie: UNS40 0673 (Akenzaal).

Doctoraal uitreiking oktober 2006

Uns40-0647 (Maastrichtzaal):
Woensdag 11 oktober 2006 van 13.30-15.30 uur

Woensdag 11 oktober 2006 van 16.00-18.00 uur
Uns 50-0402 (Blauwe zaal):
Donderdag 12 oktober 2006 van 13.30-15.30 uur
Donderdag 12 oktober 2006 van 16.00-18.00 uur
Uns 40-0647 (Maastrichtzaal):
Vrijdag 13 oktober 2006 van 13.30-15.30 uur
Vrijdag 13 oktober 2006 van 16.00-18.00 uur
Woensdag 25 oktober 2006 van 13.30-15.30 uur

Master uitreiking oktober 2006

Uns 40-0647 (Maastrichtzaal):
Dinsdag 24 oktober 2006 van 13.30-15.30 uur
Dinsdag 24 oktober 2006 van 16.00-18.00 uur
Woensdag 25 oktober 2006 van 16.00-18.00 uur

Gezocht: Stagiair(e) voor project 'TPM training bij ouderen'

Het Instituut Hersenen en Gedrag is op zoek naar een stagiair(e) voor het project 'Time Pressure Management (TPM) training bij ouderen'. Veel mensen krijgen bij het ouder worden cognitieve klachten, die meestal te maken hebben met een normale leeftijdsgerelateerde achteruitgang. Een vertraging in de snelheid van informatieverwerking speelt daarbij een cruciale rol. Een interventie die zich hierop richt, zou dan ook een gunstig effect kunnen hebben op het functioneren van ouderen met cognitieve klachten. TPM training is zo'n interventie en blijkt effectief te zijn bij mensen met een traumatisch hersenletsel. De effecten bij andere doelgroepen zijn nog niet onderzocht. In deze studie zal daarom het effect van TPM training bij ouderen met cognitieve klachten onderzocht worden. De stagiair(e) is betrokken bij de trainingen, dataverzameling, -invoer en -analyse. De resultaten worden uiteindelijk beschreven in een scriptie. Ben je enthousiast geworden over dit project? Vind je het leuk om testonderzoek te doen en betrokken te zijn bij een neuropsychologische training? Beschik je over goede communicatieve vaardigheden? En ben je praktisch ingesteld en initiatiefrijk? Neem dan contact op met Esther Hoogenhout (043-3884097; e.hoogenhout@np.unimaas.nl).

RECHTSGELEERDHEID

FdR (vakgr./comm.studiever.): Judith Kerkhofs Bur. Onderwijs, Lenculenstraat 26, tel. 3883003, voor vrij. 12.00 uur.

Actuele informatie van Bureau Onderwijs kun je raadplegen via Internet op: <http://www.rechten.unimaas.nl>

Openingstijden onderwijsbalie

Maandag tot en met vrijdag: 10.00 - 12.00 en 14.00 - 16.30
Nieuwe procedure toetsaanmeldingen

Voor alle studenten (ook degenen die op een onderwijsrooster staan) geldt dat ze zich met ingang van het academisch jaar 2006-2007 elektronisch moeten aanmelden voor deelname aan schriftelijke toetsen. Inschrijven voor de toets is alleen mogelijk binnen de inschrijftermijnen. Voor meer informatie zie de website: <http://www.rechten.unimaas.nl/>, publicatieborden FdR of Eleum.

Miniscriptie

Inschrijven Miniscriptie van 7 september t/m 29 september 2006. Voor verdere informatie: zie Eleum.

Bureau Stages

Informatie over het stagebeleid van de FdR staat op www.rechten.unimaas.nl/burstage. In de nieuwsbrief vind je bovendien het actuele aanbod van stageplaatsen.

Opening hours education desk

Monday to Friday: 10.00 - 12.00 hrs. and 14.00 - 16.30hrs.
Monday evening from 20.00-21.00 hrs. (for part-time students only)

New procedure registration for examinations

Effective from the academic year 2006-2007, all students (even those listed on an academic timetable) must register electronically for participation in written examinations. Students can only register for the written examination within the registration periods. For more information see the website: <http://www.rechten.unimaas.nl/>, notice boards FdR or Eleum.

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties o.v.v. vacaturnummer op brief en envelop (of indien aanwezig via het bij de vacature vermelde e-mailadres) binnen 10 kalenderdagen richten aan de personeelsdienst van de betreffende faculteit of het betreffende servicecentrum of bureau (Postbus 616, 6200 MD Maastricht). De vacatures staan open voor interne kandidaten (medewerkers en uitkeringsgerechtigden van de UM). Informatie over interne vacatures kunt u inwinnen via <http://www.loopbaacentrum.unimaas.nl/> of bij het Loopbaacentrum, tst. 85323/ 85324, Minderbroedersberg 4-6,

Elke 30 seconden sterft er een mens door malaria.

Slaat u terug?

Stop malaria!
Steun AMREF Flying Doctors.

Giro 8829 in Leiden

AMREF FLYING DOCTORS

Bel 071-576 94 76 of www.stopmalaria.nl SelfSupporting Africa

Max Havelaar
MAX. GENIETEN

MAX HAVELAAR BANANEN. BETER VAN SMAAK. BETER VOOR DE BOER. BETER VOOR HET MILIEU. DAT IS DUS MAXIMAAL GENIETEN!

WWW.MAXGENIETEN.NL

Maastricht.
Informatie over LIFT-vacatures vindt u op de
LIFT-website: <http://www.liftnet.nl>

E FdCW
**Associate Professor in International
Relations / EU External Relations (f/m), 38
hours a week**

Tasks: You contribute to the development of the research programme of the Faculty in the area of International Relations and EU external relations. You also contribute to the teaching in the BA and MA European Studies. The language of instruction is English.

Requirements: You have a PhD in International Relations, Political Science or a related field. Your research demonstrates your expertise in the broader field of International Relations. Expertise in European Foreign Policy or specific aspects of the European Union's External Relations.

We offer: Temporary for a specified period of 5 year. Estimated maximum salary per month € 5.603,- in accordance with scale 14. The appointment is initially for a five-year period. There is a possibility of tenure and promotion to a regular professorship. Salary is between scale 13, or € 4.192,- and 14 or € 5.603,-.

Information: Prof.dr. Tannelie Blom, Dept Political Science, tel.: 0031-43-3884787, e-mail: blom@politics.unimaas.nl

Prof.dr. Rein de Wilde, dean Faculty of Arts and Social Sciences, tel.: 0031-43-3883486, e-mail: R.deWilde@philosophy.unimaas.nl

Vacancy number: AT2006.145 / pzfdcwvacatures@facburfdcw.unimaas.nl

E FdEWB
Lecturer (f/m), 38 hours a week

Tasks: The Department of Finance invites applicants to the position of lecturer with the following teaching tasks:

tutoring of courses, grading of exercises and examinations, tutoring in skills training. Teaching activities are mostly oriented towards the bachelor programs.

Requirements: A Master degree in Business Economics, Econometrics, Business Administration or equivalent, with a specialization in Finance. Computer knowledge and fluent English writing and speaking skills.

We offer: Temporary for a specified period of one year (February 1, 2007 - January 31, 2008). Estimated maximum salary per month € 3.453,- in accordance with scale 10.

Information: Secretariat Finance Department, tel.: 0031-43-3883838, e-mail: life@finance.unimaas.nl

Vacancy number: AT2006.144 / pzfdewvacatures@efb.unimaas.nl

E FdEWB
**Tenure Track Assistant / Associate
Professor in Econometrics (f/m), 38 hours a
week**

Tasks: These positions are made available through the award of a KNAW Professorship to the econometrics chair. The research is concentrated in dynamic panel data and time series econometrics.

The applicant contributes to research and teaching in econometrics and collaborates with the Academy Professor.

Requirements: Ph.D. in relevant area, affinity with teaching, strong research orientation, professorial potential.

We offer: Temporary for a specified period of 3 years. Estimated maximum salary per month € 4.140,- in accordance with scale 11. Appointment for 3-years, subject to positive evaluation extension by 3 more years, possible tenure thereafter. Associate professorship (tenure) possible if criteria are satisfied.

Information: Prof. dr. F.C. Palm, tel.: +31-43-3883833, e-mail: f.palm@ke.unimaas.nl

k. van den Boorn, tel.: +31-43-3883835, e-mail: k.vandenboorn@ke.unimaas.nl

Vacancy number: AT2006.147 / pzfdewvacatures@efb.unimaas.nl

FdGW
**Moleculair - Biologisch Analist Humane
Biologie / NUTRIM (v/m), 20 uur per week**

Taken: U zult werkzaam zijn in het Diabetes Fonds project 'SCD1: a molecular target to prevent type 2 diabetes mellitus?'. U zult met name celweke experimenten (transfecties), eiwitidentificatie en Q-PCR technieken toepassen ter bestudering van stearyl-CoA desaturase in relatie tot insuline signalling.

Functie-eisen: Afgeronde HLO of gelijkwaardig met ervaring in Q-PCR, cel/weefselweke en eiwitidentificatie (Western blotting). U bent enthousiast, betrokken, precies, zelfstandig en kunt ook goed in teamverband werken.

Arbeidsvoorwaarden: Tijdelijk dienstverband voor de periode van 18 maanden. Het maximum bruto maandsalaris bedraagt € 2.539,- conform schaal 07.

Informatie: Bij Dr. H. Popeijus, Humane Biologie, tel.: 043-3881635, e-mail: h.popeijus@HB.unimaas.nl

Vacaturenummer: AT2006.146 / pzfdgw@facburfdgw.unimaas.nl

GEZONDE JONGE MANNEN EN VROUWEN GEZOCHT

Voor een onderzoek naar de rol van eiwitten in de voeding bij verzadiging en gewichtsbeheersing zijn wij op zoek naar gezonde mannen en vrouwen ((18-35 jaar) die voldoen aan de volgende criteria:

- stabiel lichaamsgewicht
- een BMI tussen 22 en 33 kg/m² [BMI=gewicht in kg/(lengte in meters x lengte in meters)]
- u rookt niet
- geen overmatig alcoholgebruik
- u gebruikt geen medicijnen (anticonceptiepill mag wel)
- u heeft geen koemelkallergie
- u volgt geen dieet

U neemt 4 x 36 uur deel aan een onderzoek naar verzadiging en energiegebruik (dit zal in een respirotoekamer worden gemeten).

Bij het onderzoek zullen enkele bloedmonsters worden afgenomen m.b.v. een canule in de onderarm. Verder zal continu glucose worden gemeten met behulp van een sensor in de buik. Tevens vult u gedurende de dag enkele vragenlijsten in.

Voor het onderzoek ontvangt u een vergoeding van (4 x € 67,50 =) €270,- en eventuele reiskosten. Het onderzoek wordt uitgevoerd op de afdeling Humane Biologie, Universiteit Maastricht (Uns 50).

MEER INFORMATIE?

Bel dan Ananda Waelen 043-3884596 of 06-15453886

Of e-mail: ananda.waelen@hb.unimaas.nl

TE KOOP

Burg. Cortenstraat 79, Scharn, Maastricht

Royaal herenhuis met voortuin en achtertuin, gelegen nabij diverse winkelveorzieningen aan een doorgaande weg in de woonwijk Scharn.

Kelder: provisiekelder

Begane grond: hal met meterkast en toilet, woonkamer met originele vloer, gesloten keuken, achterkamer met toegang naar de tuin, aangelegde achtertuin met terras

1e verdieping: overloop, riante slaapkamer ca. 26m², bijkeuken ca. 5.5m² met wasmachine aansluiting, badkamer

2e verdieping: overloop, 3 slaapkamers

Zolder: middels vlioztrap te bereiken bergzolder

Vraagprijs: €289.000,- k.k.

Voor meer info: Erik Bessems Makelaardij, 043- 362 67 67

www.erikbessems.com

Beta Gamma Sigma; only the best earn the invitation to join!

Beta Gamma Sigma (BGS) is the Honor Society for Business Programs Accredited by AACSB International. By becoming a member, one receives the highest recognition a Bachelor or Master student can obtain by an AACSB accredited university. At the Faculty of Economics and Business Administration, the top 10% Bachelor and Master students participating in the graduation ceremonies of October 27th (BSc) or November 10th (MSc) are eligible to become a member.

The BGS membership benefits are:

- Lifetime recognition for outstanding academic achievement (which you can include on your CV)
- Student Scholarship Program
- BGS Career Central Job Board
- Student Leadership Forum
- BGS International Exchange magazine
- Alumni Network (BGS)
- Alumni Chapter Program (BGS)

Do you accept the challenge to be among the best in business?

More information can be found on Eleum (Go to My FDEWB > BSc or MSc Shortcuts)
or visit www.betagammasigma.org

Mosaïek over stad Maastricht

"Ik weet niet goed hoe u, de Universiteit Maastricht, denkt over de toekomst van Maastricht. Daarom moeten wij elkaar beter leren kennen en vaker tegenkomen. De universiteit is onvervangbaar geworden. De stad moet er meer mee samen doen, dan tot nu toe gebeurt." Aan het woord is de Maastrichtse wethouder van cultuur, Jean Jacobs. Vorige week woensdag kreeg hij in de Turnzaal van de Hof van Tilly een eerste exemplaar van de nieuwste Mosaïekuitgave overhandigd. Mosaïek, het onafhankelijk tijdschrift gemaakt door studenten van de faculteit cultuur- en maatschappijwetenschappen, wijdt in dit nummer alle zeventig pagina's aan de stad Maastricht.

Om wat meer bekendheid aan Mosaïek te geven, hadden de makers een presentatie georgani-

seerd waarbij (vanwege het thema) de wethouder van cultuur niet mocht ontbreken. "Ik ga het zeker lezen", vertelt Jacobs na ontvangst. "Ik verwacht een reflectie op de stad. Ik wil als doener worden dwarsgezeten en geprikkeld door denkers, u dus, de wetenschappers."

Reflectie is er in dit nummer. Is de Maastrichtenaar bijvoorbeeld te chauvinistisch? In een interview vertelt John Hagendoorn, hoogleraar bij de faculteit economie en Hagenaar in hart en nieren, over zijn "aanvaringen" met de stad. Hoe hij in de jaren zeventig werd genegeerd bij de Vogelstruys. "Zo erg als toen is het niet meer. Nog steeds gebeurt het dat Maastrichtenaren ervan uitgaan dat ik hier op vakantie ben, maar ik word in ieder geval bediend."

Naast dit soort interviews brengt het tijdschrift

essays (sommige zijn minder interessant voor een groot publiek dan andere) over het gemeenteproject 'de culturele biografie van Maastricht' waaraan tien studenten van cultuurwetenschappen meewerken. Het project moet ervoor zorgen dat het imago en de identiteit van de stad worden versterkt en vernieuwd. Een ander essay beschrijft de geschiedenis van de Mestreechse taal en waarom Maastrichtenaren er zo krampachtig aan vasthouden. Verder zijn er columns van medewerkers en studenten, onder andere een aardige van oud-student Chantal Claessens die vier maanden in Atlanta, Amerika verbleef en met weemoed terugdenkt aan Maastricht.

■ Irene Smeets

Prijs 3,50 euro. Te koop bij onder andere De Tribune of via mosaïek@fdcw.unimaas.nl

Een loempia met betekenis

Vanuit het gloednieuwe lichtpaleis van het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid presenteert Hans Goedkoop alweer het zevende seizoen van het geschiedenisprogramma *Andere Tijden*. Deze keer is het gestart met zeer recente geschiedenis: in een tweeluik wordt de opkomst van Pim Fortuyn geschetst.

De makers zetten grotendeels bekende beelden nog eens op een rijtje. Zoals Fortuyns tirade tegen het bestuur van Leefbaar Nederland - "Ik heb er zin an!" - en het lijsttrekkersdebat met de onderuitgezakte Melkert en Dijkstal. Maar er wordt ook onbekend materiaal getoond, uit tijden dat de politicus nog een halve bos haar had. Het is duidelijk dat Fortuyn niet uit de lucht is komen vallen. Begin jaren negentig roept hij al dat hij premier wil worden en snijdt

hij thema's aan als de inperking van het ambtenarenbestel en het vraagstuk van immigratie en integratie. "Waar Pim komt, komt ruzie", klinkt het in 1991.

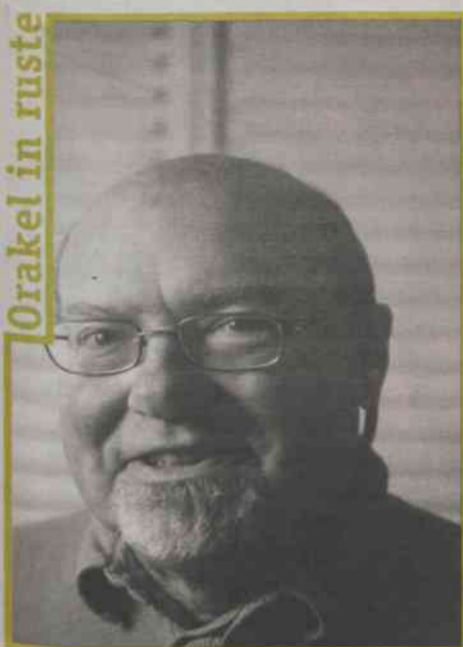
Ook wordt geprobeerd een glimp van Fortuyn's persoonlijkheid te vangen. In een psychologische quiz in 2001 laat Fortuyn zijn meest kwetsbare kant zien: zijn gebrek aan liefde. Met grote, vochtige ogen vertelt hij dat Arie, zijn grote liefde, hem verlaten heeft. Fortuyn was een eenzame man. "Je kon nooit eens met hem gaan voetballen of lekker Chinees halen of zo", in de woorden van Marco Pastors. Als Fortuyn in een restaurant een slappe loempia krijgt voorgeschoteld, steekt hij met luide stem een verontwaardigd betoog af.

"Net een vaatdoek". Hij eist een nieuwe. "Pre-

cies Pim", vindt Kay van de Linde, toenmalig campagneleider van LN. "Dan valt hij volstrekt uit de toon. Eigenlijk schaam je je dan een beetje. Maar tegelijkertijd weet je dat hij gelijk heeft. Want waarom accepteren wij slechte service?"

Andere Tijden is geen programma van grote onthullingen, wel wordt er een rijk beeld geschetst met een goed oog voor details. Het blijft informatief; er wordt geen interpretatie opgedrongen. Als je het fijne wilt weten, kun je terecht op de goed gedocumenteerde website. Maar je kunt ook gewoon naar het programma zelf kijken en je gedachten laten glijden door andere tijden. De komende weken: adoptie in de jaren zestig en het Tribunaal van Neurenberg.

■ Eva de Valk

Op weg naar Sint Gerlachus

Eindelijk is het me gelukt. Me te onttrekken aan het volle leven en pelgrim te worden. Bij het festival Musica Sacra, elk derde weekend in september, hoort de laatste jaren een de ziel louterende inspanning die je weg van de wereld voert. Het thema van het festival was afgelopen weekend zelfs *Weg van de wereld: kloosterlingen en kluizenaars*. Zaterdagmorgen, al voor achten, trokken wij pelgrims op weg van de Sint Servaas Basiliek naar de Gerlachuskerk in Houthem Sint Gerlach. Gerlachus leefde in de twaalfde eeuw en was de beroemdste kluizenaar uit deze streken. Zelfs zijn nog veel beroemder tijd- en lotgenote de abdis Hildegard van Bingen was zo zeker van Gerlachus zetel in de hemel dat zij hem als

bemoediging een kroontje zond. Een schat die niet ontbreekt in de kerk die op Gerlachs graf is gebouwd. Naar die kerk zijn wij gelopen. Door de Grote en de Kleine Staat, over de Servaasbrug waarop de heilige ooit door zijn standvastigheid de Duivel dwong in de Maas te springen. Door het station heen, door het Wittevrouwenveld, ook al genoemd naar een kloosterorde, op Amby aan, en toen de verlatenheid in, buiten de muren van de stad, over de hoogvlakte naar Berg, en eindelijk langs een voetpad in het hellingbos naar de Geul en het zalig pelgrimsoord. Een voorproefje van het hemels Jeruzalem. OK, het is niet meer dan twee uur lopen op een warme nazomerdag. Voor een orakel in ruste valt het lang niet

mee. De beloning volgde. De wereldpremière van de Missa Gerlachus van Peter Serpenti. Die was met zijn Capella Sancti Servatii, en organist Marcel Verheggen, ook helemaal van de Sint Servaas gekomen om de mis met zijn nieuwe, mooie, stevige compositie te verrijken. In de volle kerk werden wij pelgrims apart door de pastoor welkom geheten en in zijn gebeden meegenomen. Dat was me nog nooit gebeurd. Een mooie opmaat voor de rest van een weekend vol muziek van en over nonnen en kloosterlingen.

God belooft vrijwel onmiddellijk. Op pagina dertien van *Dagblad de Limburger* van maandag sta ik met mijn medepelgrims op de foto.

■ Hans Philipsen

Veel vrolijks uit De Peel

Wereldnieuws in Limburg: Rodus & Lucius, de nieuwe cd van Rowwen Hèze, kwam afgelopen week vanuit het niets op nummer één van de Nederlandse Album Top 100. Uniek, want dat lukte de band in het ruim twintigjarige bestaan nog niet eerder. Wordt het wachten dan toch beloond en komt daar eindelijk de dag dat heel Holland Limburgs lult?

Dat zou zo maar kunnen. *Rodus & Lucius*, (vernoemd naar de twee rottweilers die de band vergezelden bij de opnames) is namelijk een erg sfeervol album. Opvallend is het contrast met de nogal neerslachtige voorganger *Dageraad* uit 2003: deze nieuwe plaat ademt bovenal vrolijkheid. Na de regen is er nu weer zonneschijn in de Limburgse Peel en dat zal de luisteraar weten

ook. In diverse stijlen verhaalt voorman Jack Poels hoe mooi het leven kan zijn als je bijna vijftig wordt. Feestnummers als *Vechte, valle en opstaan* (tevens de eerste single) en *Kilomeaters* zullen het bier rijklijk doen vloeien tijdens de befaamde live-optredens. En er kan flink gesprongen worden op het rockabillynummer *Krokodilleleelaarze*.

Gelukkig bevat de cd genoeg mooie rustpunten. *Niks an de hand* bijvoorbeeld, of *Dag geluk* ("wat leuk komde geej sinds lange tied wir's beej mee op bezeuk"). Ook 'leuk' is *Droemvlucht*, een tweetalig duet tussen Poels (uiteraard in het Noord-Limburgs) en Nynke Laverman (in het Fries). Nog beter is *Shane*, een ode aan Shane MacGowan van The Pogues in diens

stijl maar dan beter verstaanbaar. Voor degenen die het Limburgs meester zijn althans.

Rodus & Lucius is kortom een opgewekt en uitstekend geproduceerd album geworden. Precies daar schuilt ook een zwakte want zo veel vrolijks weet minder te beklijven dan het verdriet van *Dageraad*. "Wat d'r gistere waas, gen idee, dat is vurbeej", zingt Jack Poels in *Niks an de hand*. Misschien moet hij de volgende keer juist wél de misère van weleer gedenken, al is het maar voor een paar nummers. Goede tijden én slechte tijden op één plaat: ja, dan moet het wel lukken met de Limburgse verovering van Holland. Het is nu echt nog maar een kwestie van geduld...

■ Jan-Willem van Hees

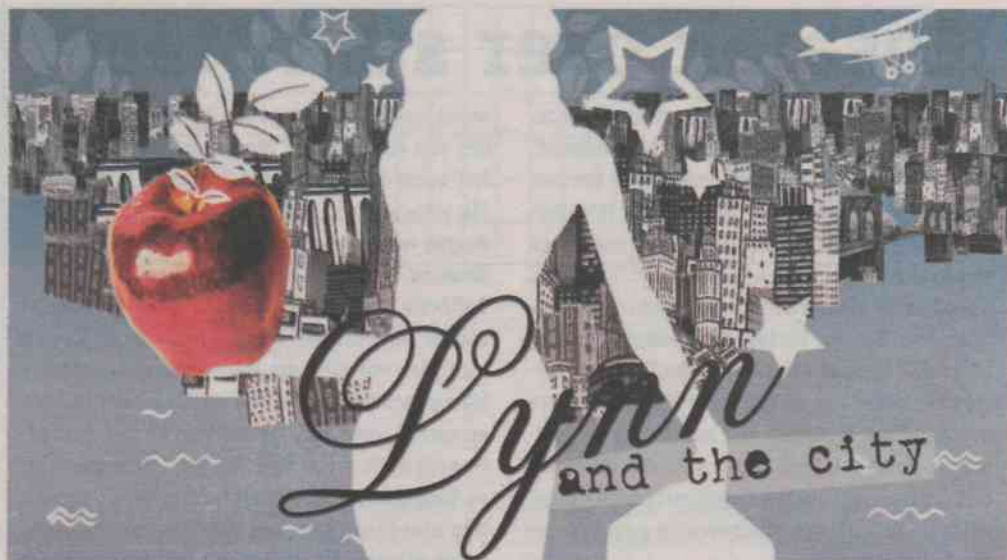

Onschuld

De eerste weken van het collegejaar staan in het teken van de onschuld. Over een jaar zijn de nieuwe studenten enigszins bittere wezens die maar al te goed weten hoe ze hun docenten moeten bespelen, maar nu weten ze nog helemaal niks.

Terwijl ik dit schrijf, loopt een eerstejaars student door de gang. Hij stopt halverwege, kijkt verbouwereerd rond en maakt rechtsomkeert: wéér langs de postvakjes, de administratie en de collegezaal. Een groepje derdejaars volgt vanaf de bank breed grijnzend zijn pad. Eindelijk is het klaslokaal gevonden. Het studentje schiet naar binnen en struikelt over de drempel. Achter hem is luid gelach te horen. Hij kijkt steeds over zijn schouder en wordt knalrood. Het gelach wordt harder.

Vanuit het perspectief van iemand die het allemaal al meegemaakt heeft zijn deze standaardfouten hilarisch. Wie heeft niet op een gegeven moment zijn UM-kaart in de koffieautomaat gestopt of zijn essay in het verkeerde postvakje gegooid en het er niet meer uit kunnen krijgen? Waar iedereen ook over mee kan praten: een gigantische hutkoffer en de trein gaan simpelweg niet samen. Tijdens het eerste jaar vertrekken de meeste studenten nog braaf elk weekend naar huis, vergezeld van 10 kilo vuile was. Selectief wassen is er in dit stadium nog niet bij. Sommige eerstejaars hebben een rugzak die een paar koppen boven de eigen kop uitsteekt. Met zo'n tas in de trein stappen is lastig; men dient tegelijkertijd voorover te buigen en omhoog te stappen. Deze beweging is een geheid recept voor evenwichtsproblemen en voor de eerstejaars dus een helse klus. Om te voorkomen dat hij achterover kukelt bovenop de wachtenden, gaat alles met beleid en overleg. Zo veel beleid en overleg dat de wachtenden ongeduldig op het horloge kijken en met de voet ritmisch op de grond tikken. Een soortgelijk lot treft ook de eerstejaars met een hutkoffer op wieljes. Zo'n ding is reuze handig om achter je aan te trekken op het peron, maar als de trein bestegen moet worden is het een ander verhaal. Waar de eerstejaars niet op rekent is dat de koffer zijdelings en achterwaarts door een nauwe opening getrokken moet worden. Als dat al zonder problemen lukt is de student niet eens een moment van uithijgen gegund. "Vooruit met de geit, had je maar niet zo'n hutkoffer mee moeten nemen" is te lezen in de blikken van de andere passagiers. Het valt heus niet mee om eerstejaars te zijn. Maar het is wel leuk om naar te kijken.

"En nu gaan jullie naar de workshops, en jullie komen er niet uit tot we de *world peace* hebben bereikt", zegt de decaan van Sipa, Columbia University's School of International and Public Affairs.

Josie, een Brits-Indiase schone waarmee ik bevriend ben geraakt, studeert dit semester aan Sipa. Ze wil volgend jaar terugkomen en omdat dat een hoop geld kost, aast ze op een *Teaching Assistantship*. In ruil voor een tutorschap vergoedt de universiteit de helft van je collegegeld; met gemiddeld vijftienduizend dollar per semester geen overbodige luxe. Om zichzelf bij haar toekomstige werkgever in de kijker te spelen, 'faciliteert' ze vandaag één van Sipa's conflictresolutie-workshops. In de praktijk betekent dat,

dat ze een handvol geïnteresseerde studenten een lokaal in dirigeert om te luisteren naar twee Amerikaanse wereldvrede-beijverers. Om genante situaties in het geval van een lage opkomst te voorkomen, heeft ze haar vriendinnen opgetrommeld. Dus daar zit ik, op 11 september, met Bud Welch uit Oklahoma – die de doodstraf wil afschaffen – en David Hartsough uit San Francisco, die bezig is een internationaal vredeskorpis op te zetten. Het doel van Welch klinkt concreter dan dat van Hartsough, maar beiden zijn even gedreven als ambitieus.

Als je wilt, kun je aan Columbia van het ene (liberaal georiënteerde) event in het andere rollen. Deze herfst verblijft Václav Havel, oud-dissident en oud-president van Tsjecho-Slowakije en

Tsjechië, aan de universiteit. In een stortvloed aan symposia, speeches en workshops zal hij 'de relatie tussen kunst en burgerschap' onderzoeken. Aanstane donderdag organiseert Columbia's *World Leaders Forum* een toespraak van, en interview met, de Boliviaanse president Evo Morales. In zijn verkiezingscampagne afficheerde Morales zich als een nachtmerrie voor de Verenigde Staten – dat de universiteit hem heeft uitgenodigd en met alle egards zal ontvangen, is veelzeggend.

Je zou haast vergeten dat er ook nog gestudeerd moet worden. Als ik de happening rondom de Boliviaanse leider wil bijwonen, moet ik mijn *Histories of Photography* seminar overslaan. En dat terwijl we daar, zo heeft mijn professor beloofd, een nieuwe, verbeterde geschiedenis van de fotografie gaan schrijven.

Aan ambitie en initiatief ontbreekt het de intellectuele enclave tussen Broadway en Amsterdam Avenue duidelijk niet. Dat wereldverbetering een reëel en nastrevenswaardig goed is, wordt aan alle kanten benadrukt – bijna op het intimiderende af.

Josie, Bud, David en de andere aanwezigen in Sipa grinniken hartelijk om de *dean's* opmerking over *world peace*. Maar onder die knipoog is het iedereen aan Columbia bittere ernst. Zelf geloof ik meer in verbetering in kleine kring. Als Josie volgend jaar terug kan komen, ben ik al dik tevreden.

Iedere twee weken schrijft Lynn Berger, afgestudeerd aan het University College Maastricht, over haar belevenissen als masterstudent Amerikanistiek in New York

Witschge wandelt

Foto: Loraine Bodewes

Een rode pijl met "openingsaanbieding" wijst naar de plek waar ik voor mijn leven aan het vechten ben. Goed, misschien is dat overdreven, maar strijdend tegen zo'n twintig huisvrouwen en tienermeisjes het juiste maatje zien te bemachtigen is bepaald niet makkelijk. Als ik het vest – off-white omslagvest met knoop, 100% katoen – eindelijk in mijn handen heb probeer ik weg te komen uit de arena. Ik struikel over een wandelwagen, inclusief peuter, en heel even komt mijn winkelhaakje gevaarlijk dichtbij de ogen van de angstige dreumes. Mama is nergens te bekennen, waarschijnlijk verdwenen in de stofwolk die ik net achter me gelaten heb.

De rij voor de pashokjes loopt ver de winkel in. De wachtenden doen denken aan strandverkopers in Mediterrane oorden, die je felgekleurde sarongs aan proberen te smeren, hun gezichten totaal aan het zicht onttrokken door de stapels kleding die ze meezeulen. Dit gaat te lang duren. Ik pas het vest midden in de winkel voor een spiegel, een X aantal schouderstoten incasserend, trek een sprintje richting kassa en een kwartier later sta ik hijgend buiten. Ik werp nog een blik op mijn nieuwste aanwinst, vijf euro zegt het winkelbonnetje. Wat mij betreft is de opening van de eerste Hennes & Mauritz in Maastricht een succes.

De lokale lancering van de oorspronkelijk Zweedse modegigant is niet onopgemerkt gebleven. Al vroeg in de ochtend verdringen meisjes en vrouwen zich bij de glazen deuren van het gloednieuwe pand. "Er stond in de krant dat er speciale openingskortingen waren," blèrt een huisvrouw met kinderwagen, over de muziek heen die uit de speakers bij de deur knalt,

"ideaal voor de kinderkleding!"

Iets voor tien uur stopt de muziek. "3... 2... 1... Ignition..." en op dat teken vliegen de deuren open en stormen de eerste bezoekers naar binnen. De dames rennen, duwen en duiken dan gretig de kledingrekken in terwijl het vers getrainde personeel, glaasje champagne in de hand, beduusd toekijkt. De medewerkers zijn zeer te spreken over de opkomst. "Verbazingwekkend!" roept een man in grijs pak. Een jongen, type nonchalant-maar-toch-gecalculeerd-hip, sleept me de hele winkel door, op zoek naar Annet, van Advertising. "We zijn deze drukte wel gewend als we een filiaal in een nieuwe stad openen", vertelt die enthousiast, "maar toch voel je je weer helemaal van: 'Yes! We zijn weer open!'". Geruchten dat de gemeente H&M uit de stad heeft willen weren verwijst ze snel naar de prullenmand, "we zijn juist heel warm ontvangen, we hebben zo veel medewerking gekregen! Het heeft lang geduurd omdat we altijd op zoek zijn naar een A-locatie; is die niet beschikbaar, nou dan niet." Naast de lift staat een groepje jonge verkoopsters elkaar bevelen toe te schreeuwen. "Meer capuchontruien naar beneden!" "Ik moet al naar boven!" "Ze zijn echt niet aan te slepen!" Met zweetdruppels op het voorhoofd en stapels kleren over de armen stevenen op de roltrap af. En voorlopig hoeven de meisjes nog niet op een pauze te rekenen. De volgende Hennes & Mauritz, in winkelcentrum Entre Deux, gaat op 28 september open.

Loes Witschge